

SOSYAL BİLİMLERİN TARİHİ

Sosyal Bilimler hayatın fizyolojik, biyolojik, kimyasal yönlerini araştıran doğa bilimlerinden farklı olarak sosyal yaşamı ve insan davranışlarını araştırır. Kültürel, siyasal ve ekonomik yapılar, değerler, normlar, sanat ve fikir dünyası sosyal bilimlerin araştırdığı konulardır.

Sosyal Bilimler; Sosyoloji, Tarih, Antropoloji, Psikoloji, Siyaset Bilimi, Hukuk, İktisat ve Beşeri Coğrafya gibi insana ve sosyal yaşama ilişkin bilimlerdir. Sanat, siyaset, bürokrasi, ekonomi, dil, din, kültür, ahlak gibi konular sosyal bilimlerin içerisinde birbiriyle ilişkili şekilde çok yönlü olarak incelenir.

Batı Avrupa'da modern Sosyal Bilimlerin 18. yüzyıldan itibaren geliştiği söylenebilir. Coğrafi keşifler, Rönesans, Bilimsel Devrimler, Aydınlanma, Fransız Devrimi, Sanayi Devrimi, Kentleşme gibi süreçlerin yarattığı değişimleri anlamak ve ortaya çıkan sosyal sorunlara çözüm arama çabaları sosyal bilimlerin doğuşuna yol açmıştır. Sanayi Devrimi ve kentleşmenin neden olduğu alt-üst oluşa ve sosyal bunalıma çözüm arama çabalarına bağlı olarak sosyal bilimlerin büyük gelişim göstermiştir. Özellikle sosyoloji için sanayi devrimi ve kentleşmenin getirdiği bunalımın çocuğu denilebilir.

1900 yılında şimdiki İstanbul Üniversitesi olan Darülfünun'un açılışı ülkemizde sosyal bilimlerin gelişimi açısından en önemli dönüm noktasıdır. II.Meşrutiyet Döneminde önemli fikir adamlarının bünyesine katan Darülfünun önemli bir atılım gerçekleştirmiştir. 1914 yılında Dünya'nın ilk Sosyoloji kürsülerinden birisi Ziya Gökalp tarafından bu Darülfünunda kurulmuştur.

SOSYAL BİLİMLERİN ÜLKEMİZ İÇİN ÖNEMİ

Özellikle Lise düzeyinde uygulanan Eğitim-Öğretim Programlarında sosyal bilimlerin, amaca uygun bir işlevi yerine getirmekten uzaktırlar. Bunun en büyük nedeni; başlangıç çizgisi; ilköğretime kadar inen "üniversiteye hazırlık" heyecan ve stresidir. Böyle bir hedefe yönelen öğrenciler, araştırmacı ve yaratıcı olmaktan uzaklaşarak, mevcut bilgileri ezberlemekte; en kısa yoldan, sorulara doğru yanıtlar verip puan (not) almanın yollarını aramaktadırlar. Hâlbuki sürekli değişen ve gelişen dünyada durağan (statik) değil, hareketli (dinamik) bir gençlik yetiştirmek gerekir; araştırmayan, sadece mevcut bilgi birikimini ezberlemekle yetinen bir gençlikten bu dinamizm beklenemez. Toplumu ilgilendiren her gelişme sosyal bilimlere konu olacağı için sosyal bilimlerin, toplumdaki bütün gelişim ve değişimlerle iç içedirler. Sağlıklı bir toplum olmanın yolu bu değişim ve gelişimleri anında algılamak ve benimsemekle mümkündür. Baş döndürücü bir hızla yol alan bu süreçte ezberci ve durağan bir eğitim ve öğretim anlayışı terk edilerek; araştırmacı, tenkitçi, özelleştirici bir eğitim ve öğretim anlayışına yönelmek gerekir.

Ülkemizde maalesef sosyal bilimlere yeterince önem verilmemiştir. Ülkemizin kalkınması tamamen mühendislikle ilgili teknolojik bir mesele olarak algılanmıştır. Günümüzde ortaöğretimdeki alan seçiminde başarılı öğrencilerin fen alanına yöndikleri veya yönlendirildikleri bir gerçektir. Başarı düzeyi düşük olanların ise sosyal bilimlere yönelmesi için neredeyse psikolojik bir baskı oluşmuştur. Bu nedenle sosyal bilimlerin alanı herkesin çok kolay başarılı olup diploma alabileceği bir alan kabul edilmektedir. Oysa toplumların geçmişinde de geleceğinde de sosyal bilimlerde uzmanlaşmış fertlerin önemi büyüktür. Dünyadaki teknolojik gelişmeler, arkasında sosyal olgular olduğu için ortaya çıkmıştır. Bütün insan faaliyeti gibi bilim de bir sosyal etkinliktir. Batı toplumlarının büyük bir atılım gerçekleştirmesinde etkili olan bilimle bizim toplumumuzun tanışması ve bilimi verimli bir şekilde hayata geçirebilmesinin yolları sosyal bilimlerin

tarafından tayin edilebilir. Bir toplumun kendini tanınması ve her konuda kendi ruhuna uygun politikalar belirleyebilmesi sosyal bilimler alanındaki gelişmişlik düzeyine bağılıdır.

Şehirlerdeki yüksek nüfus, sosyal problemlere sebep olurken, fen bilimleri bu problemlerin çözümüne yardımcı olamıyor. Af yasalarıyla boşaltılan hapisaneler, diğcr taraftan yeniden doluyor. Toplumsal bir problem olarak suç hadisesinin çözümlenmesi, bilim adamlarının görev alanına girmekte iken, sadece polisiye tedbirlerle yetiniyoruz. Hergün öldürülen kadın haberleri ile sarsılıyoruz. Büyük şehirlerde depresyon ve şiddet hızla yayılıyor bunlar hep sosyal problemlerin yansımalarıdır. Toplumunu anlamadan hiç bir probleme kalıcı çözüm üretmeyiz. Toplumun sağlıklı bir şekilde organize olabilmesi, tüm çalışmaların insanların mutluluğu için en verimli şekilde düzenlenebilmesi nitelikli sosyal bilimcilerin çalışmaları ile mümkün olacaktır.